

Här är förslaget som kan ge Ekeröth rätt

Publicerad 12 aug 2016 kl 09.50

Utländska medborgare föreslås få möjlighet att driva nyhets sajter – men deras yttrandefrihet får inte samma skydd som svenskars.

Nils Funcke varnar för Mediegrundlagskommitténs nya förslag.

"Var och en". Formuleringen är vacker i sig. Den är inkluderande och bär budskapet om alla människors lika rätt. Även om vi inte alltid är lika i lagen ska vi vara lika inför den. Ingen mannamån. Inga privilegiesystem.

Tillsammans med svenska krusbär är tryckfrihetsförordningen (TF) bland det svenskaste vi har. En i världen unik grundlagsfäst rättighet som under sina 250 år utvecklats, avvecklats, återuppstått och finjusterats.

Mediegrundlagskommittén som överlämnar sitt betänkande till regeringen om någon månad föreslår ett antal ändringar i sak som är bekymmersamma ([Expressen 29/6](#)). Kommittén har också gjort en språklig översyn av TF. Utan avsikt att ändra något i sak har vissa ålderstigna begrepp bytts ut.

Ett av de begrepp som till Sverigedemokraternas fasa mönstrats ut på 14 ställen i yttrandefrihetsgrundlagarna är "svenska medborgare". Nu står i stället konsekvent i såväl TF som i yttrandefrihetsgrundlagen (YGL) att rättigheterna tillkommer "var och en". Svenska krusbär som offentlighetsprincipen och rätten att ge ut skrifter ska kunna njutas av unga och gamla, svenska och utländska medborgare, asylsökande och gästarbetare, muslimer och ateister, präster och fängelsekunder, alltså... var och en. Var och en ska få sjunga efter sin näbb inom de ramar som gäller för alla och envar.

[Läs mer: "Varning för statligt bidragsberoende"](#)

Olika inför lagen

Med kommitténs förslag blir det en entydigt att de omkring 800 000 personer med utländskt medborgarskap har rätt att få yttrandefrihetsgrundlagarnas skydd för sina hemsidor på internet.

Alla blir lika i och inför lagen. Tycks det.

Kommittén tar ett steg framåt genom att huvudregeln blir "var och en". Men föreslår också att "för andra än svenska medborgare får särskilda begränsningar göras genom att lag i fråga om tryckfriheten" skrivs in i TF.

Bestämmelsen för oss i realiteten tillbaka på ruta ett. I dag kan riksdagen med ett majoritetsbeslut upphäva utländska medborgares tryckfrihet. Det gäller även rätten att demonstrera, att utöva sin religion och att sluta sig samman i föreningar. Grundläggande rättigheter som för att berövas svenska medborgare kräver en grundlagsändring (regeringsformen).

Om riksdagen beslutar om inskränkningar av tryckfriheten för utländska medborgare som vistas här eroderas innehållet i rättigheterna även för svenska medborgare. Var och en drabbas.

UTLÄNDSKA MEDBORGARE OCH SVENSK YTTRANDEFRIHET

- * För att inskränka grundlagarnas fri- och rättigheter krävs två riksdagsbeslut med ett mellanliggande val. De ska vara tröga att ändra och tydligt motiverade.
- * Vissa rättigheter gäller med samma styrka för såväl utländska medborgare i Sverige som svenska medborgare, som frihet från dödsstraff och tortyr.
- * Rättigheter som till exempel yttrandefriheten, demonstrationsrätten och föreningsfriheten kan avskaffas för utländska medborgare som har rätt att vistas i Sverige genom ett enkelt riksdagsbeslut. Även deras frihet att utöva sin religion kan inskränkas.
- * Regeringsformen öppnar för tolkningen att personer som söker asyl i Sverige eller vistas här illegalt överhuvudtaget inte omfattas av vissa av fri- och rättigheterna.
- * I Sverige finns omkring 800 000 personer med utländskt medborgarskap.

En begränsning av utländska medborgares rätt att ta del av allmänna handlingar innebär i praktiken att svenska medborgares rätt att anonymt få ta del av handlingar på våra myndigheter upphör. En viktig del av offentlighetsprincipen skulle falla bort.

[Läs mer: "Skulle Karl Gerhard gå fri?"](#)

Påverkar svenska medborgare

Samma sak gäller till exempel meddelarfriheten. Om riksdagen skulle begränsa utländska medborgares rätt att lämna uppgifter för publicering i svenska medier upphör skyddet även för svenska medborgare. Meddelares anonymitet blir omöjligt att upprätthålla eftersom justitiekanslern (JK) vid den praktiska tillämpningen måste fastställa om den som lämnat uppgifterna är svensk medborgare eller inte.

En svensk medborgare skulle visserligen inte drabbas av repressalier men skadan skulle redan vara skedd när identiteten är röjd. Meddelarfriheten som samhällets säkerhetsventil för att blottlägga missförhållanden och korruption skulle förlora sitt värde.

Vi må vara olika i lagen men rättigheterna är starkt sammantvinnade. En begränsning för utländska medborgare när det gäller tryckfriheten får obevekligen återverkningar på svenska medborgares rätt.

[Läs mer: "Yttrandefriheten ska gälla för alla i Sverige"](#)

Borde ha väckt frågan

Med förslaget att huvudregeln ska vara att rättigheterna tillfaller var och en tar kommittén ett steg framåt. Det hade kunnat och borde ha varit två.

Kommittén borde ha spärrat möjligheten att med ett riksdagsbeslut inskränka utländska medborgares tryckfrihet. Eller i varje fall väckt frågan eftersom det inte låg i kommitténs uppdrag.

Att i TF och YGL ha kvar möjlighet att skicka de grundläggande rättigheterna mellan svenska och utländska medborgare är otidsenligt. Skyddet för vitala samhällsintressen kan upprätthållas ändå.

När det gäller offentlighetsprincipen finns sekretessbestämmelser för att skydda viktiga samhällsintressen. Meddelarfriheten och skyddet för uppgiftslämnare bryts om det gäller uppgifter med kvalificerad sekretess, till exempel uppgifter om rikets säkerhet. Det finns också bestämmelser på grundlagsnivå som kriminaliserar befattning med vissa känsliga uppgifter.

Begränsningarna kan i vissa fall ifrågasättas men de har det sympatiska draget att de gäller var och en.

En handfull liberaler från FPU:s Örebro distrikt med silvertejp för munnen demonstrerade för yttrande- och tryckfrihet utanför tidningen Nerikes Allehanda 2007.

Foto: **FREDRIK SANDBERG / SCANPIX**

Nils Funcke

kulturen@expressen.se

Nils Funcke är tryckfrihetsexpert.

Följ Expressen Kultur på Facebook - där kan du kommentera våra artiklar.

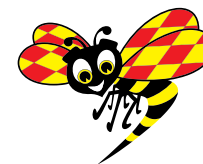
Ansvarig utgivare: Karin Olsson

Telefon till redaktionen: 08 - 738 30 00

Tipsa oss: via mobil 71717 eller mejla 71717@expressen.se

Mejla redaktionen: redaktion@expressen.se

Anmäl till [Pressombudsmannen](#)

© AB Kvällstidningen Expressen